

GEMEENTE ENSCHEDE

ONTWERP OMGEVINGSVISIE

STEDELIJKE COMMISSIE BEELDVORMEND

21 OKTOBER 2024

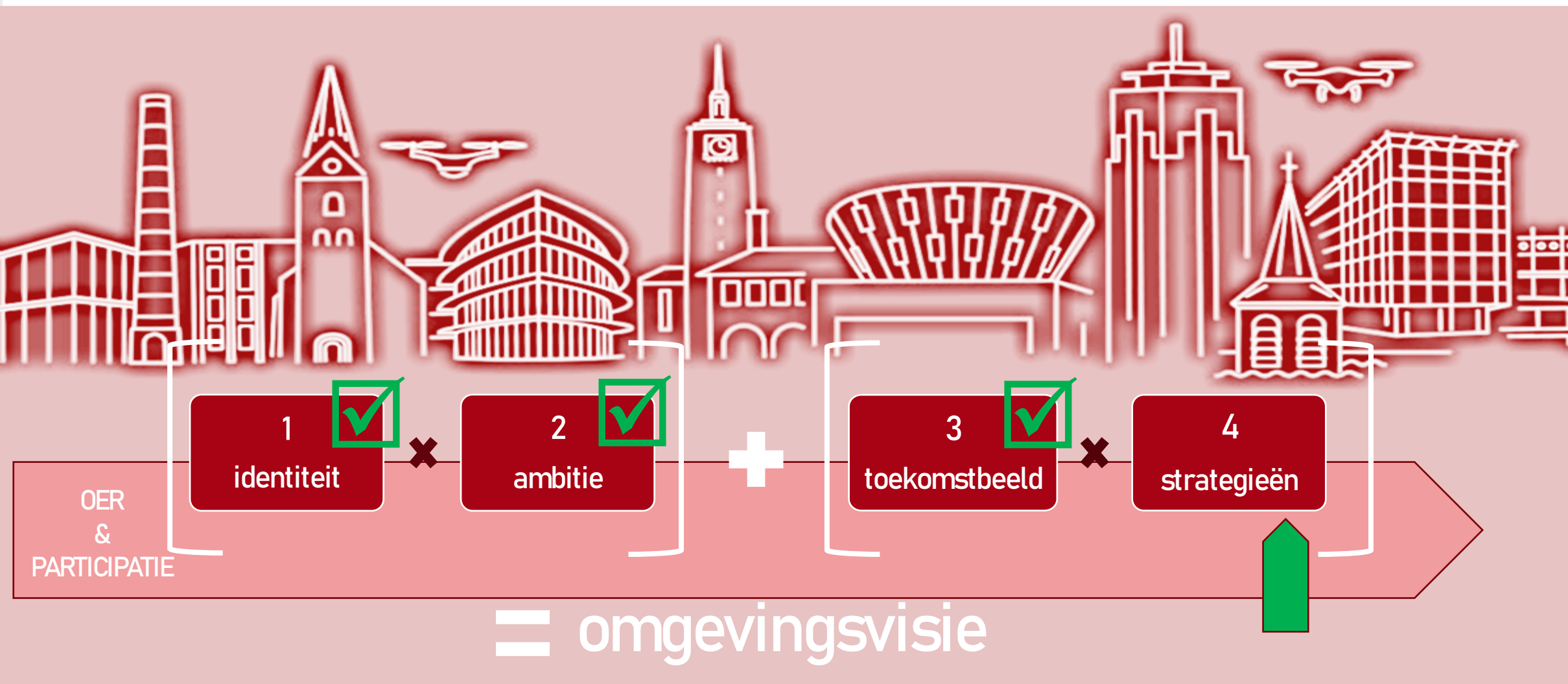

ENSCHDE

INHOUD

- Wat ging vooraf en ligt vast?
- Wat is nieuw?

VERHAAL VAN ENSCHEDE

Beschrijving langs drie verhaallijnen
-geïnspireerd op de citymarketingvisie-
in tekst, beeld en kaartmateriaal:

- Groene leefstad
- Internationale grensstad
- Ondernemende kennisstad

ENSCHDE

IDENTITEIT EN KWALITEIT VAN ENSCHEDE

Waar we het groen omarmen

Ruimte hebben

Met veerkracht als voedingsbodem

De grens als kans

Technologie, innovatie en creativiteit als traditie

Samen vormgeven

Betrokken, gastvrije, vriendelijke Enschedese mentaliteit

ONZE OPGAVEN

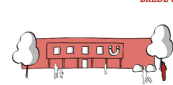
BREDE WELVAART

RANDVOORWAARDEN

INCLUSIEF ENSCHEDE

- Elke inwoner heeft de mogelijkheid tot financiële zekerheid en stabiliteit
- Elke inwoner heeft de mogelijkheid om keuzes te maken die gezond leven makkelijker maken
- Elke inwoner heeft de kans zich optimaal te ontwikkelen

AANTREKKELIJK ENSCHEDE

- Enschede heeft veel baankansen
- Talent wordt aangetrokken, vastgehouden en ontwikkeld
- De bestaande stad is vitaal

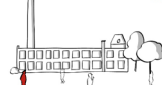
GROEN, DUURZAAM ENSCHEDE

- Enschede is klimaatneutraal
- Enschede is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht
- Enschede is groen en biodivers
- Enschede is circulair

OPEN GEMEENTE ENSCHEDE

- Enschede is een mensgerichte gemeente
- Enschede is een netwerkende en responsieve gemeente
- Enschede is een digitale gemeente

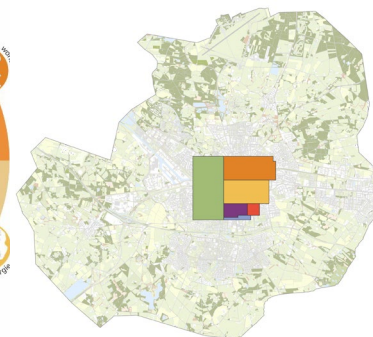
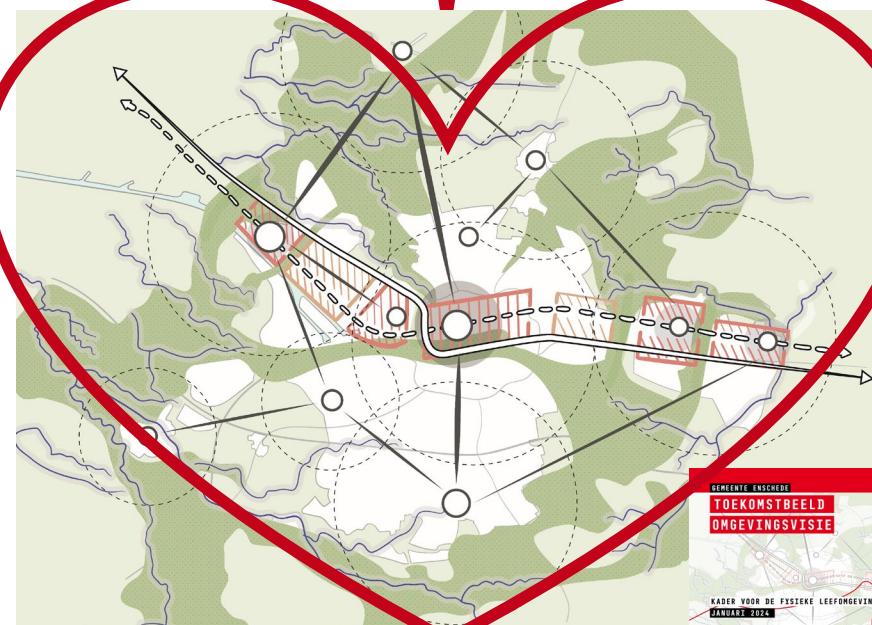

FINANCIEN EN ORGANISATIE

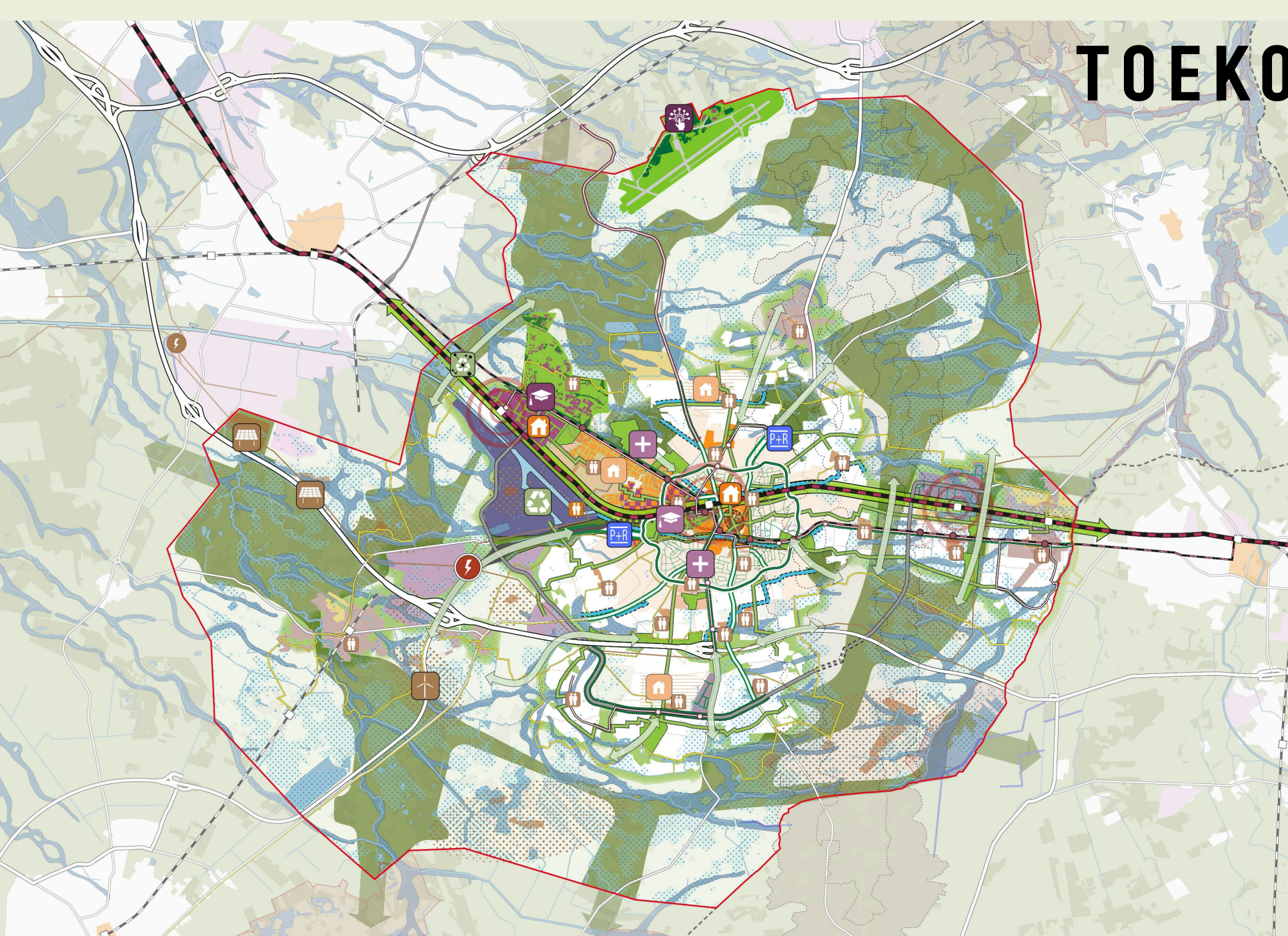
- Enschede heeft een sterke financiële positie
- Enschede heeft een sterke organisatie
- Enschede heeft een sterke samenwerking met andere gemeenten

OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

- Enschede heeft een sterke openbare orde en veiligheid
- Enschede heeft een sterke veiligheid
- Enschede heeft een sterke samenwerking met andere gemeenten

TOEKOMSTBEELD

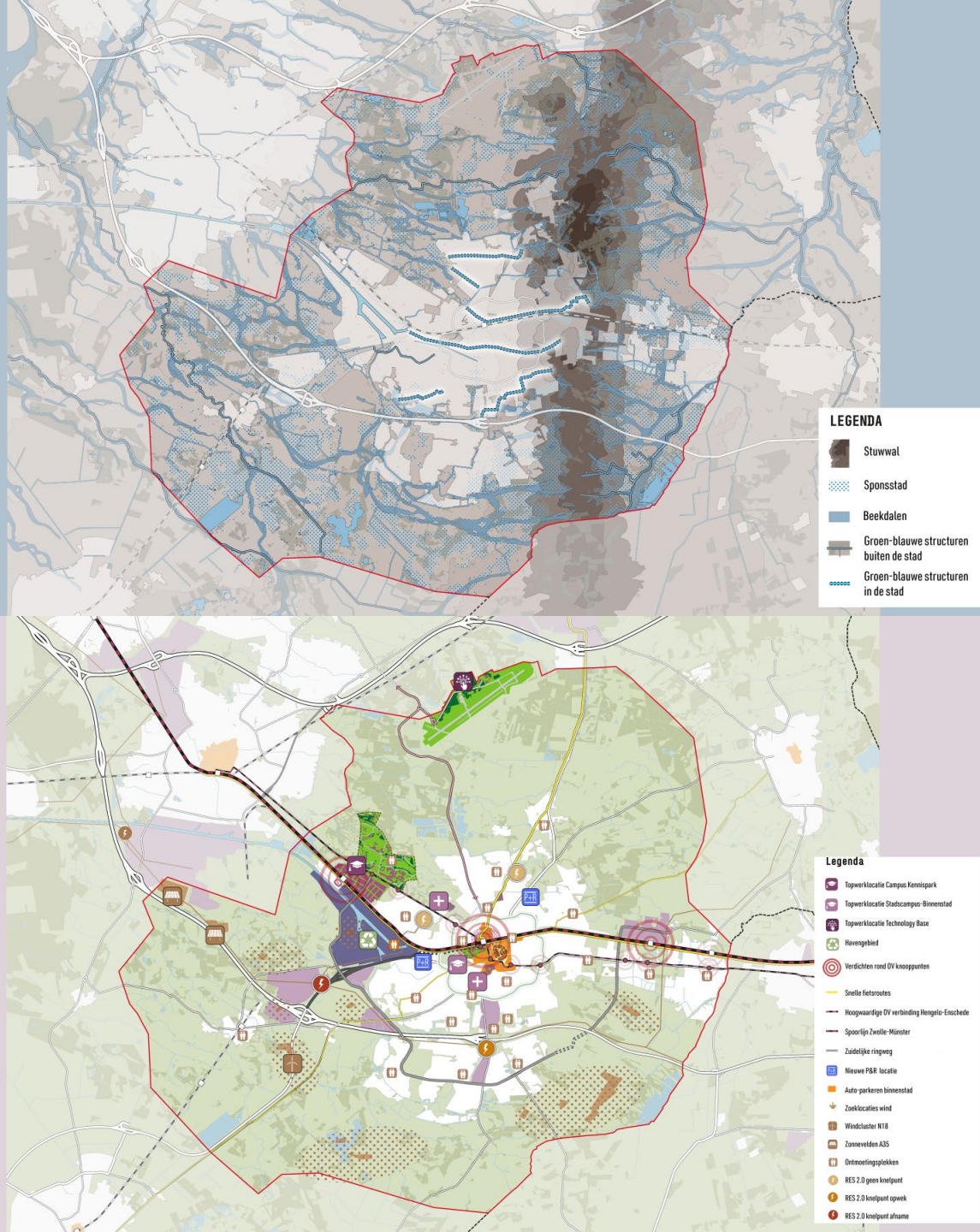
Enschede is in de toekomst de groene, innovatieve centrumstad van de Euregio.

Het groen is altijd dichtbij en het voorzieningenniveau is hoog.

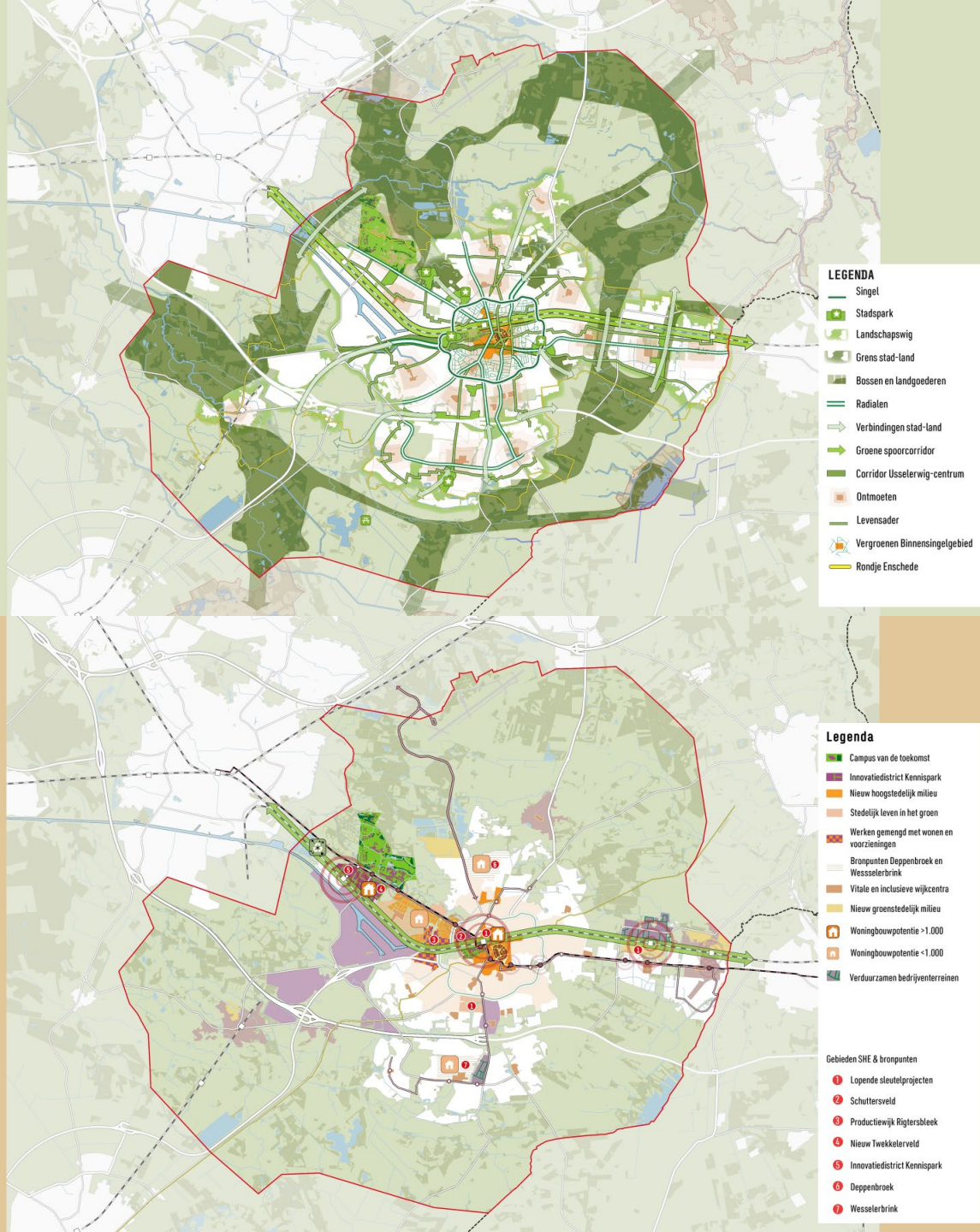
Een gemeente waarin iedere inwoner zo zelfstandig, gelukkig en gezond mogelijk leeft. De stad heeft meer inwoners en technologie ondersteunt ons dagelijks leven.

Onze regionale en (inter)nationale positie is versterkt, talent komt graag naar Enschede en vestigt zich hier. De lokale identiteit en menselijke maat zijn voelbaar, met oog voor de leefomgeving en leefsituatie van alle inwoners. Een internationale stad waarin noaberschap leeft.

INNOVATIEF ENSCHEDE
GROOTSTEDELIJKE DYNAMIEK
FUNDAMENT VAN DE STAD
BRON VAN LEVEN

CENTRUMSTAD EUREGIO
ONDERSCHEIDENDE LEEFMILIEUS
LANDGOED ENSCHEDE
IS ALTIJD DICHTBIJ

VIJF PUNTEN TOEKOMSTBEELD

1. water en bodem sturend, versterken sponswerking ondergrond;
2. voortbouwen op onze identiteit, kennen van de ziel van de plek, beleven, benutten en beschermen van de cultuurhistorische identiteit;
3. mens en landschap centraal. Bouwen aan robuust groen netwerk: groen is altijd dichtbij is;
4. zuinig ruimtegebruik en ontwikkelen van de internationale corridorstad met bronpunten en buurten met vitale ontmoetingsplekken voor jong en oud, rekening houden met de dubbele vergrijzing.

ruimte laten voor initiatieven vanuit de stad die mogelijk niet exact in bovenstaand profiel passen maar wel een bijdrage leveren aan de stad die we willen zijn.

Ook bieden we ruimte aan stadsvernieuwing ter verbetering en versterking van de wijken;

5. sociale voorzieningen, bereikbaarheid, het aantal arbeidsplaatsen, werken en wonen in balans met ons inwoneraantal.

Tot stand gekomen samen met velen

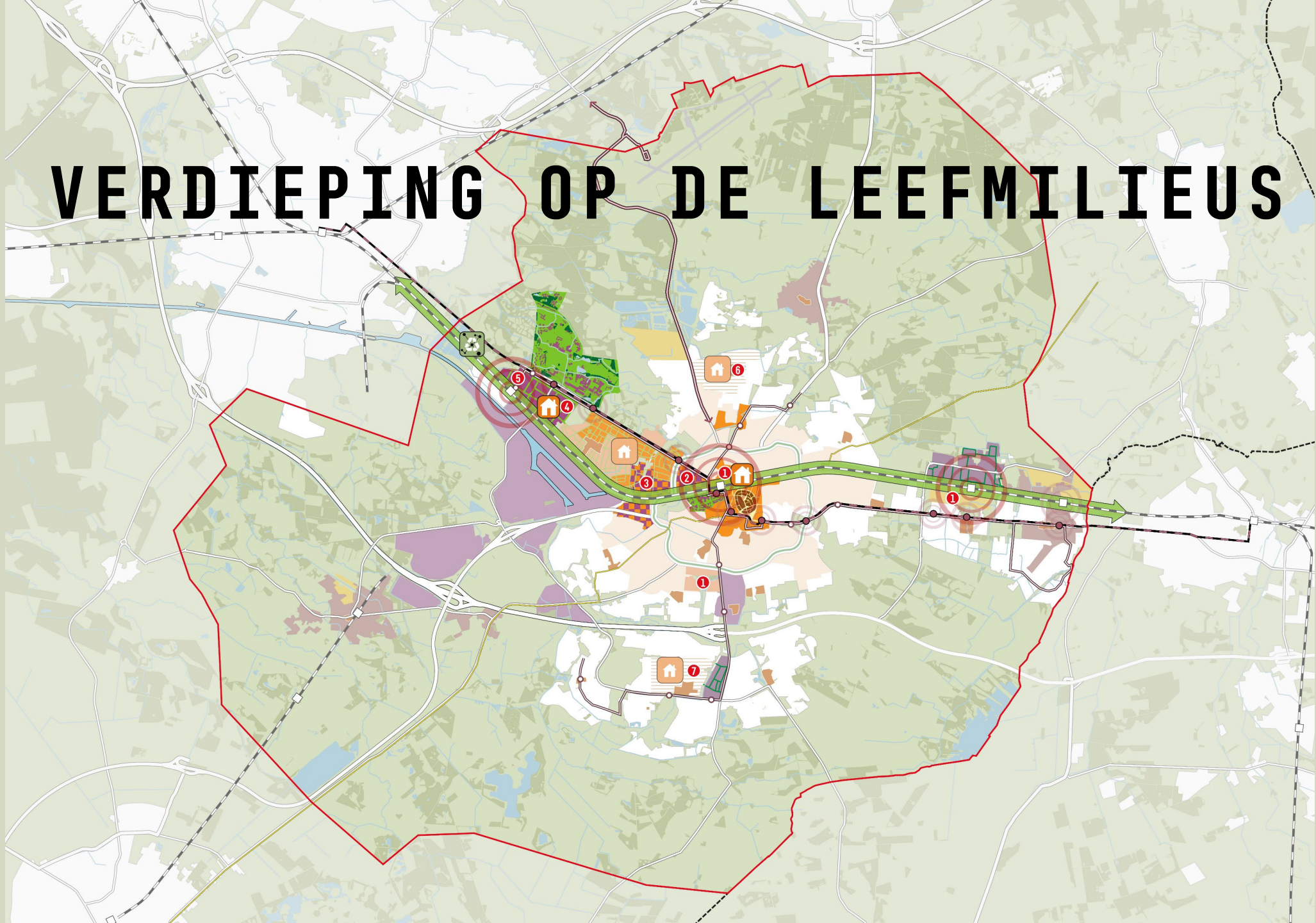
PROCES FASE 4

- Kennisclip & brief met plan van aanpak
- Contactmomenten maandagmiddag
- Flexavond
- Participatie met stakeholders

INHOUD FASE 4

- Uitwerking leefmilieus
- OER
- Uitvoeringsparagraaf
- Digitaal Stelsel Omgevingswet: Ontwerp Omgevingsvisie = toekomstbeeld en leefmilieus

VERDIEPING OP DE LEEFMILIEUS

WAAROM & HOE?

- Omgevingsvisie operationeel maken op niveau van wijken en buurten.
- Programmatisch en stedenbouwkundig kader
- Uitspraken over de kwaliteit van de leefomgeving
- Concreter maken van hoofdlijn 3, 4 en 5 Toekomstbeeld

Elk leefmilieu is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

Beschrijving: identiteit en ruimtelijke opbouw

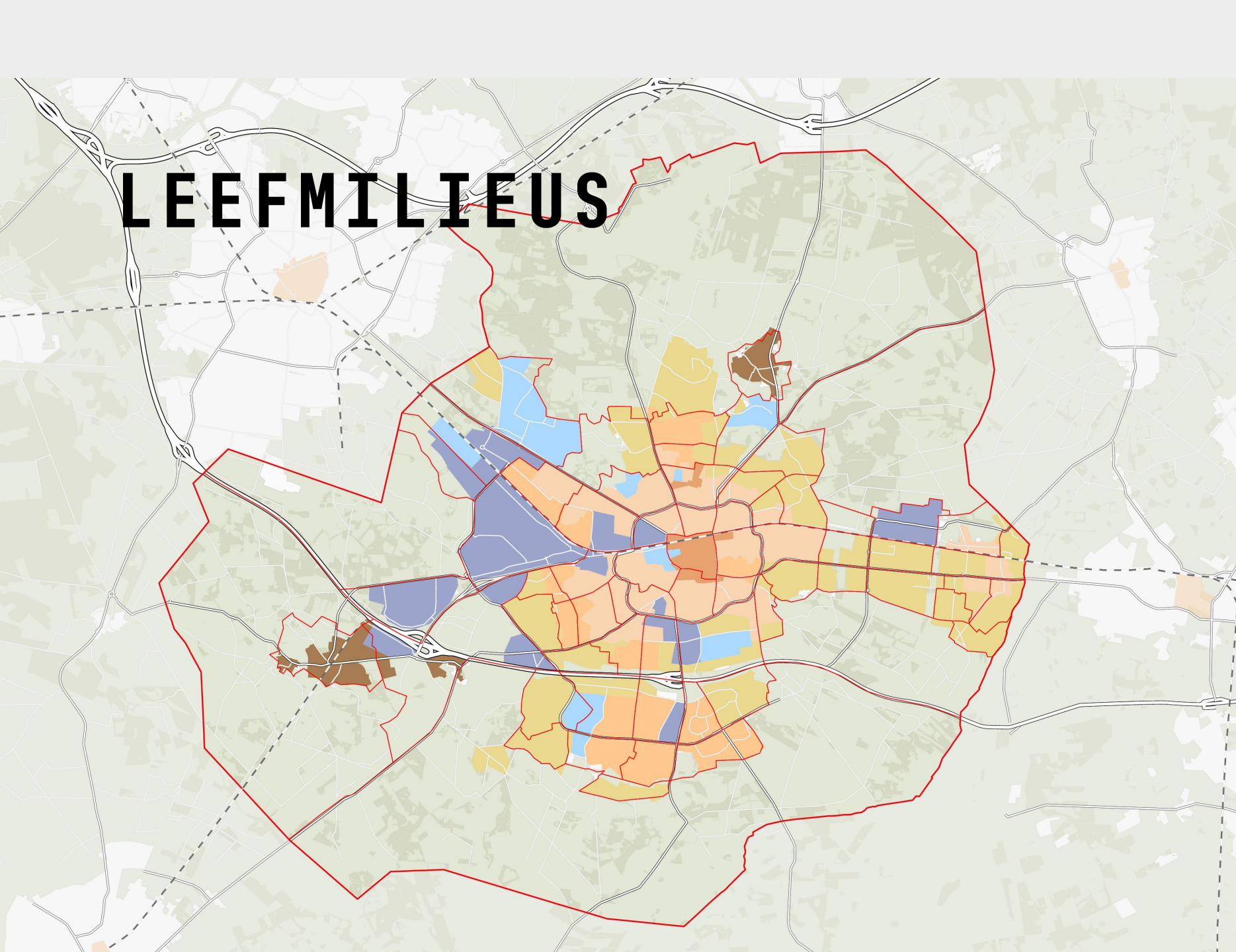
Ambitie: de opgaven en het gewenste toekomstbeeld

Ontwikkelrichting: hoe kunnen we de ambities ruimtelijk vormgeven

ENSCHDE

LEEFMILIEUS

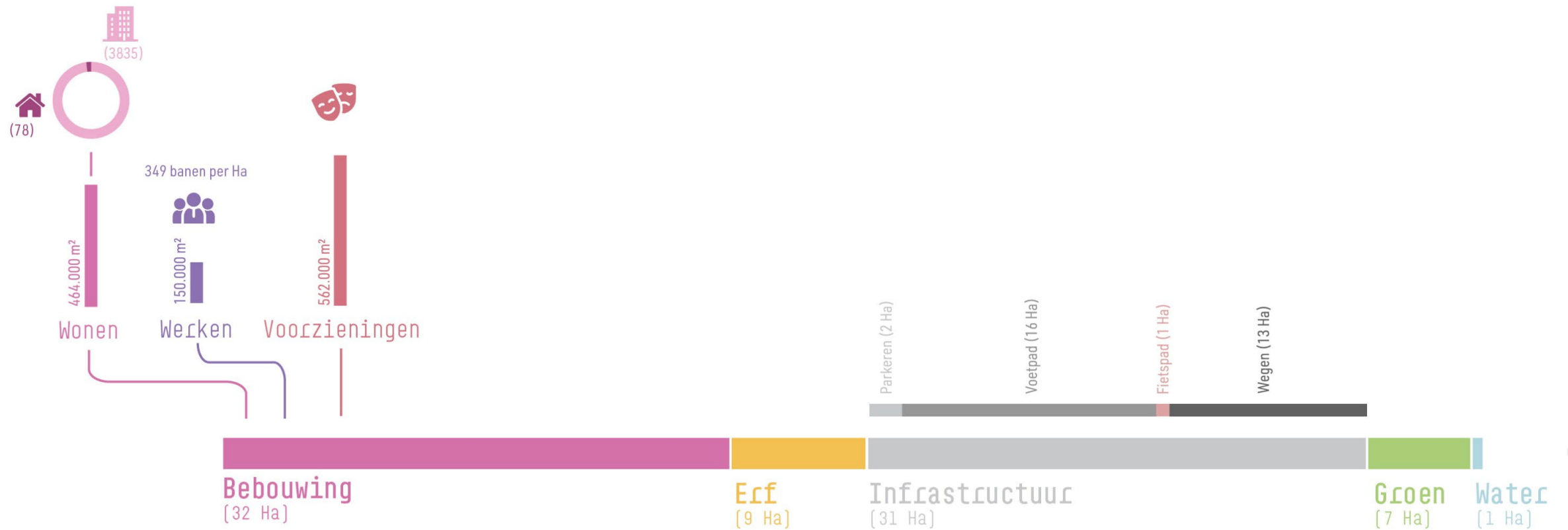
De sociale en fysieke
omgeving
waarin mensen veilig
kunnen
wonen, werken en leven.

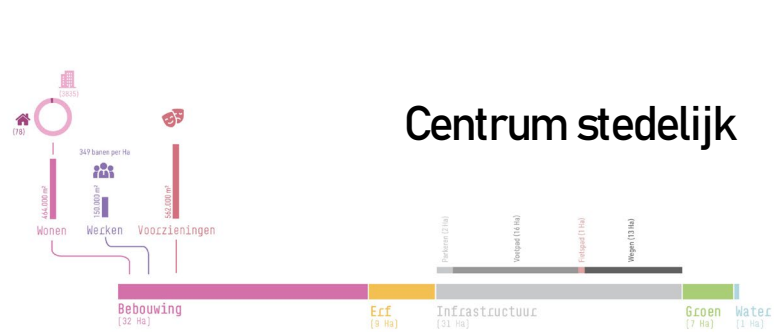
**7 bestaande leefmilieus
+
1 nieuw leefmilieu**

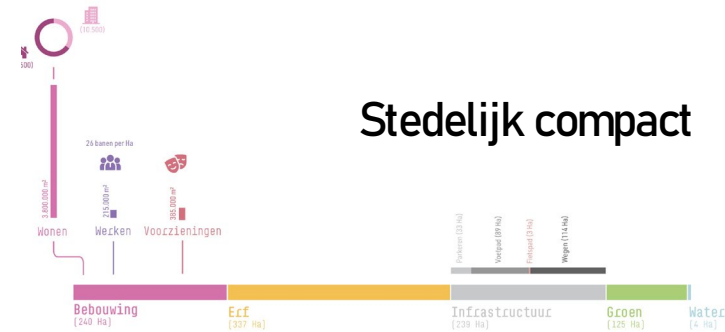
LEEFMILIEU IN KAART GEBRACHT

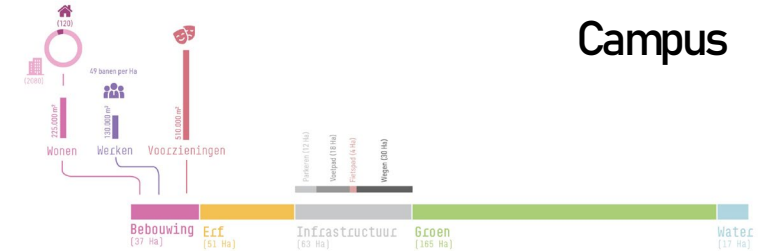
Centrum stedelijk

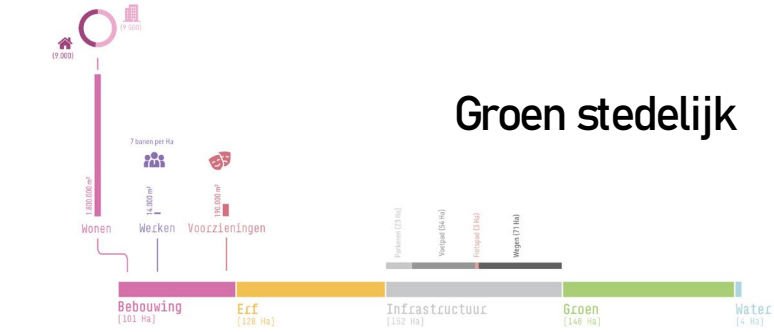
Stedelijk compact

Campus

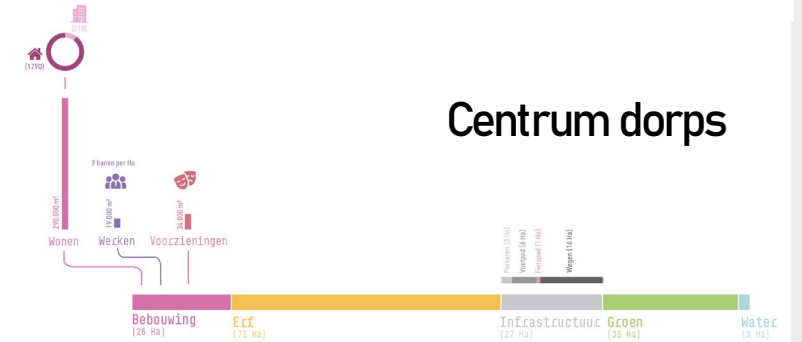

Groen stedelijk

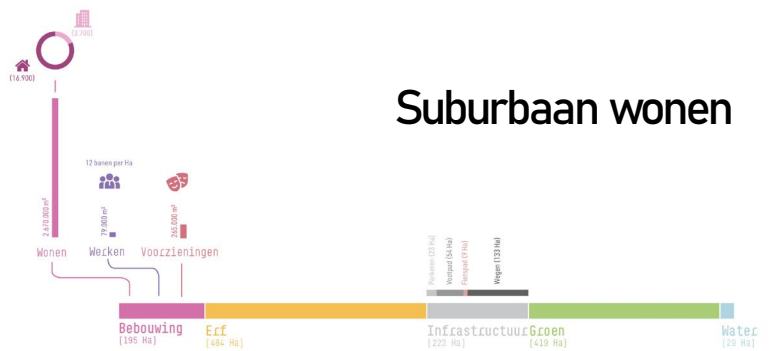

VERGELIJKING LEEFMILIEUS

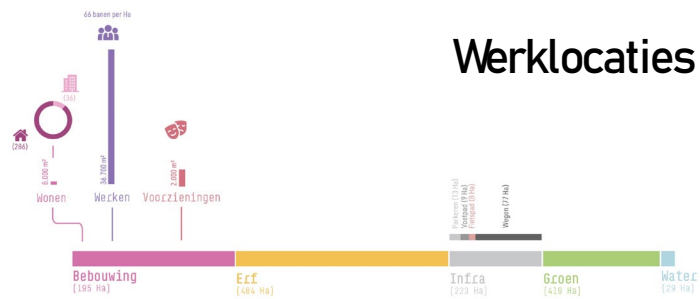
Centrum dorps

Suburbaan wonen

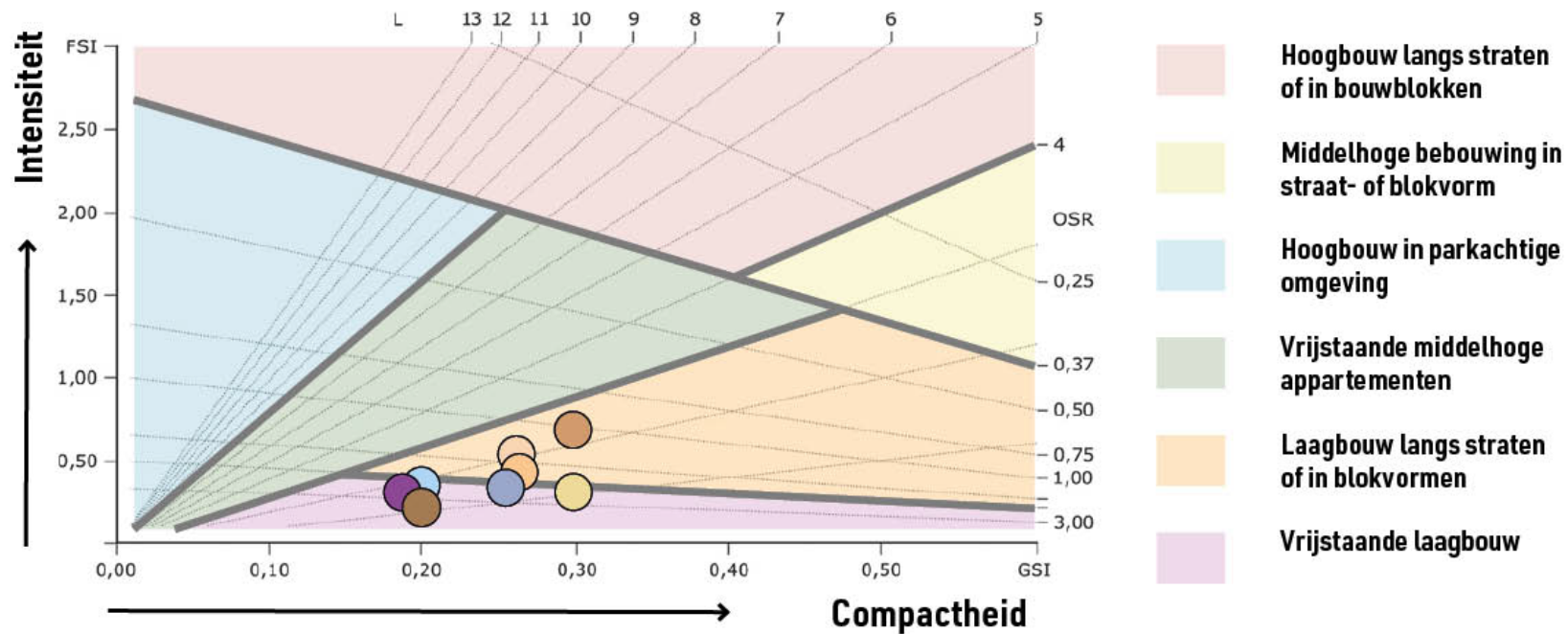
Werklocaties

Productiewijk

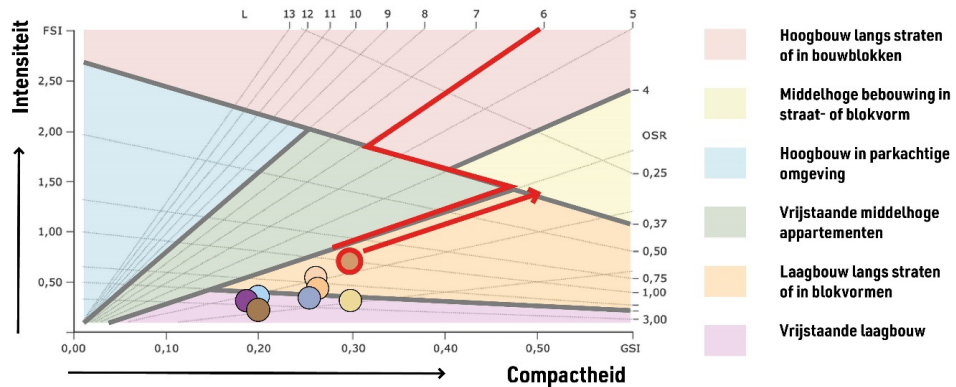
SPACEMATE ENSCHEDE

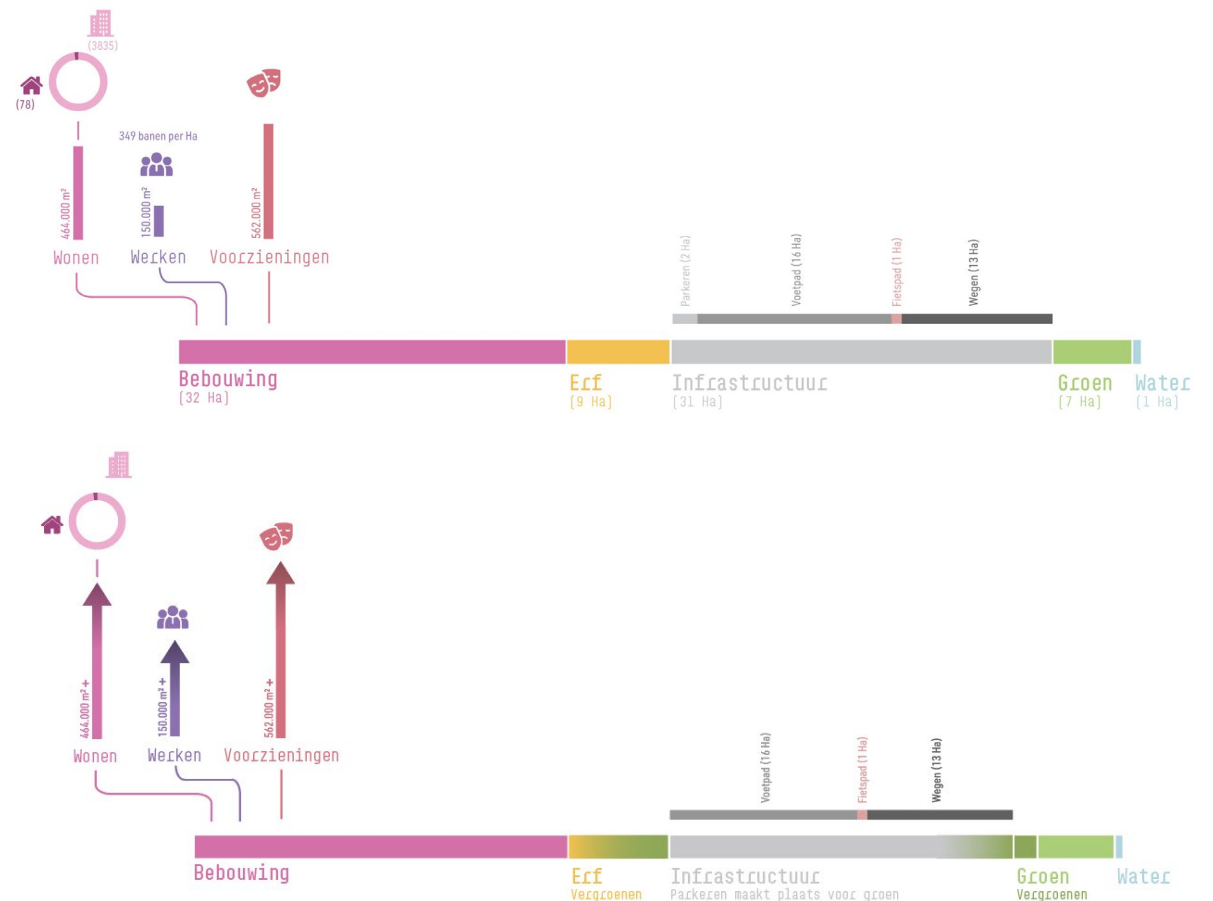
ONTWIKKELRICHTING

Investeren in stedelijkheid en diversiteit in leefmilieus

SPACEMATE ENSCHEDE

- CENTRUM-STEDELIJK
- STEDELIJK COMPACT
- PRODUCTIEWIJK
- GROEN STEDELIJK
- DORPS
- WERKLOCATIES
- SUBURBAAN
- CAMPUS

NIVEAU VAN UITSPRAKEN

Centrum Stedelijk

- gericht op ontwikkelen
 - Efficiënter ruimtegebruik
 - Vergroenen, ook de binnenterreinen
 - Hogere stedelijkheid
 - Dynamiek en levendigheid, meer ontmoetingen
 - Parkeren in gebouwen, meer op afstand

NIVEAU VAN UITSPRAKEN

Suburbaan

- gericht op behoud
 - Aantrekkelijk voor alle generaties.
 - Toevoegen geschikte woningen voor specifieke doelgroepen
 - Creëren nieuwe woonvormen
 - Verdichten en functiemenging rond winkelcentra (ontmoetingsplekken)
 - Behouden en versterken van het groen

OMGEVINGSEFFECTRAPPORT

- Beoordelen van effecten op de omgeving is wettelijke verplichting
- Beoordeling op uiteenlopende thema's. Vastgesteld in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau
- Rapport opgesteld door Witteveen+Bos
- Proces loopt tegelijk op met maken Omgevingsvisie, spiegel
- Straks een bijlage bij de (Ontwerp) Omgevingsvisie

OMGEVINGSEFFECTRAPPORT

- Hele korte conclusie: we scoren (met het Toekomstbeeld en de uitwerking in leefmilieus) over het algemeen beter dan de nul situatie
- Kanttekening: lange doorlooptijd. 2022
- Beoordeling door onafhankelijke Commissie mer

OMGEVINGSEFFECTRAPPORT

Aanbevelingen:

- Meer aandacht voor landelijk gebied
- Leefmilieus gebruiken voor verdere integratie van beleidsuitspraken op ruimtelijk, sociaal en economisch vlak
- Erfgoed inventariseren
- Mobiliteitsstrategie verder uitwerken
- Biodiversiteit blijft aandachtspunt

UITVOERINGS PARAGRAAF

- Zelfbindendheid
- Monitoring
- Investeringsagenda

DIGITAAL STELSEL OMGEVINGSWET

- Verplichting vanuit de wet
- Nieuwe manier van werken
- Pas digitaal zichtbaar na een raadsbesluit
- Viewer beschikbaar

DIGITAAL STELSEL OMGEVINGSWET

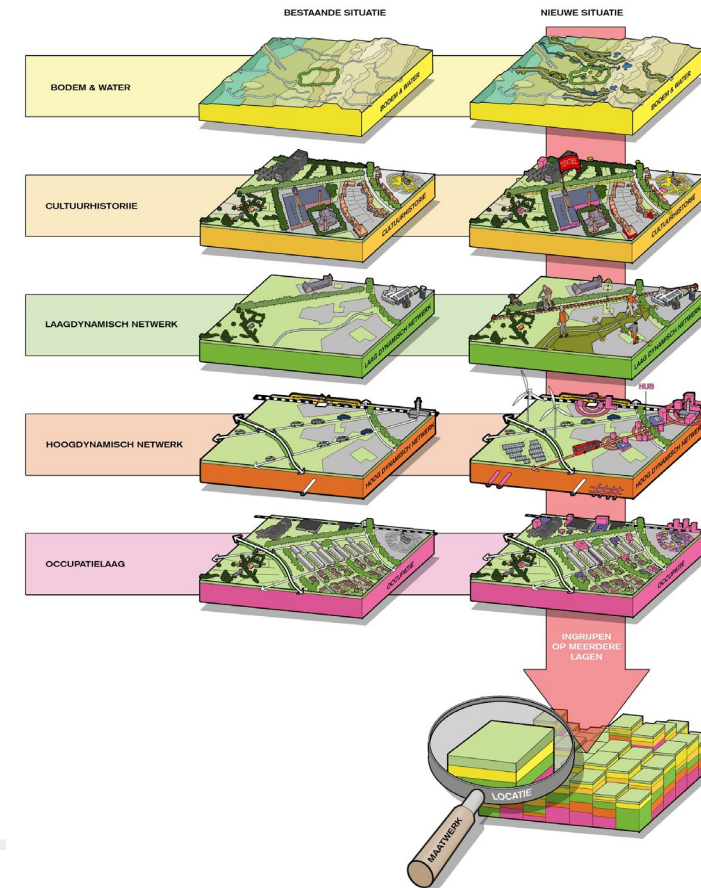
Ontwerp Omgevingsvisie in het DSO:

- Toekomstbeeld
- Leefmilieus tbv operationaliseren Toekomstbeeld
- Uitvoeringsparagraaf
- Bijlagen

DIGITAAL STELSEL OMGEVINGSWET

Straks per laag en locatie gericht zichtbaar en vindbaar in de digitale versie van de Omgevingsvisie

Van boven naar beneden, met weinig afwegingsruimte naar steeds meer afwegingsruimte

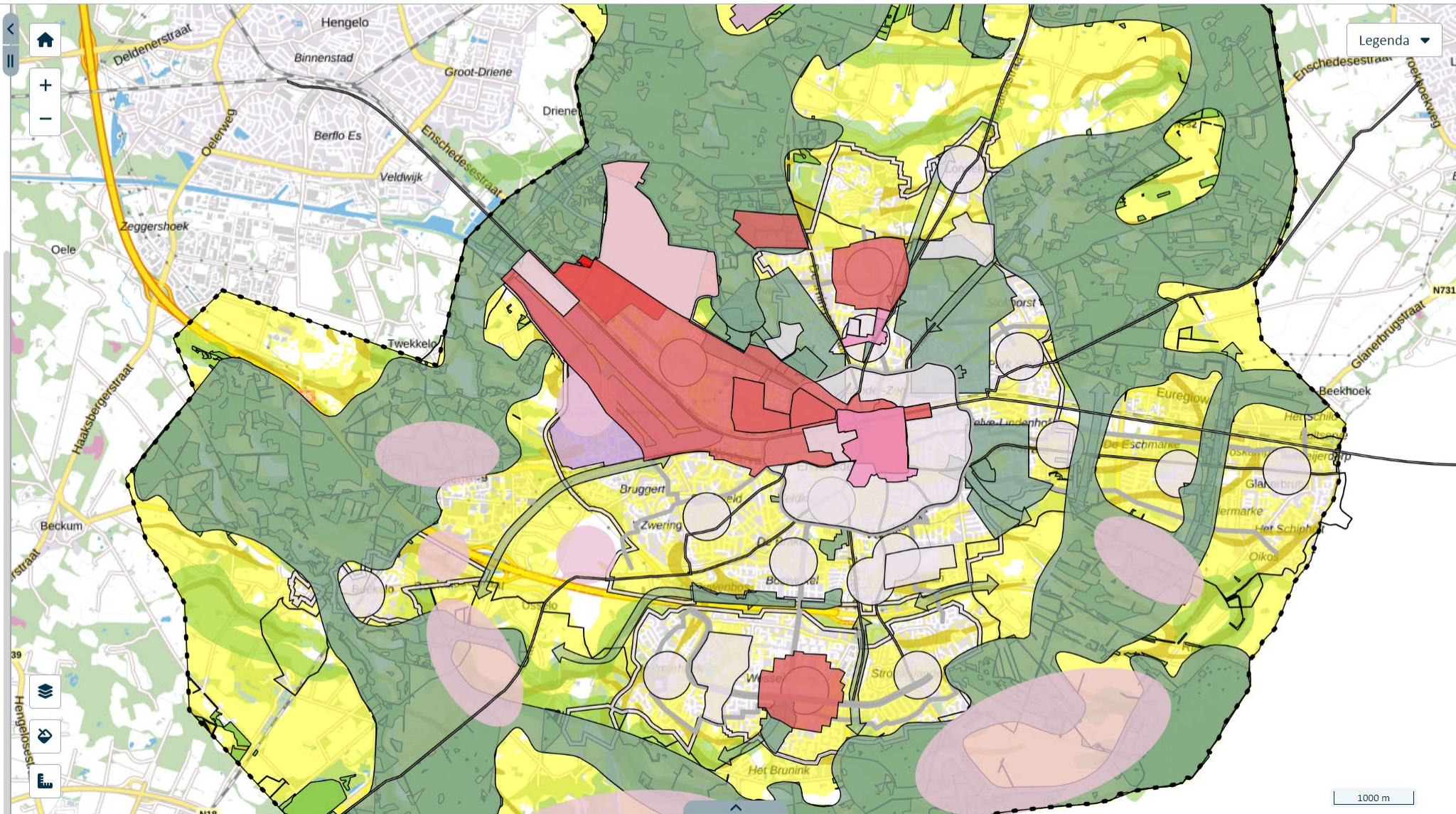
Weergave

☒ Opschrift☒ Inleiding en handleiding☒ Laag 1 Bron van leven - bodem en water☒ Laag 2 Land-Goed Enschede - de waarden van Enschede☒ Laag 3 Innovatief Enschede - Netwerken☒ Laag 4 Centrumstad - occupatielaag☒ inleiding☒ Gebiedsontwikkeling groei

Centrumstad

☒ inleiding leefmilieus en landschapstypes☒ Leefmilieus en landschapstypen☒ Gebieds- of thema uitwerkingen☒ Wonen☒ Uitvoeringsparagraaf☒ Bijlagen bij beleid☒ Bijlage I Overzicht Informatieobjecten☒ Bijlage II Het verhaal van Enschede☒ Bijlage III Werken met de

Omgevingsvisie

☒ Bijlage IV Verantwoording participatie☒ Bijlage V Omgevingseffectrapportage

▸ ☒ Beschermde gebieden

▸ ☒ Generieke opgaven landelijk gebied

☒ Cultuurhistorische waarden

▼ ☒ Structuren

☒ Rondje Enschede

☒ Grens stad-land

☒ Wijkstraat

☒ Groene wig

☒ Parkzone

☒ Stadslaan

☒ Ontmoetingsplekken

☒ Stadspark

☒ Singel

☒ Bossen en landgoederen

☒ Vergroenen binnensingelgebied

▼ ☒ Laag 3 Innovatief Enschede - Netwerken

☒ Inleiding

▼ ☒ Agglomeratiekracht

☒ Verdichten rond ov-punten

▸ ☒ Radialen

☒ Binnenstad

▸ ☒ Innovatie

▸ ☒ Energie

▸ ☒ Mobiliteit en infrastructuur

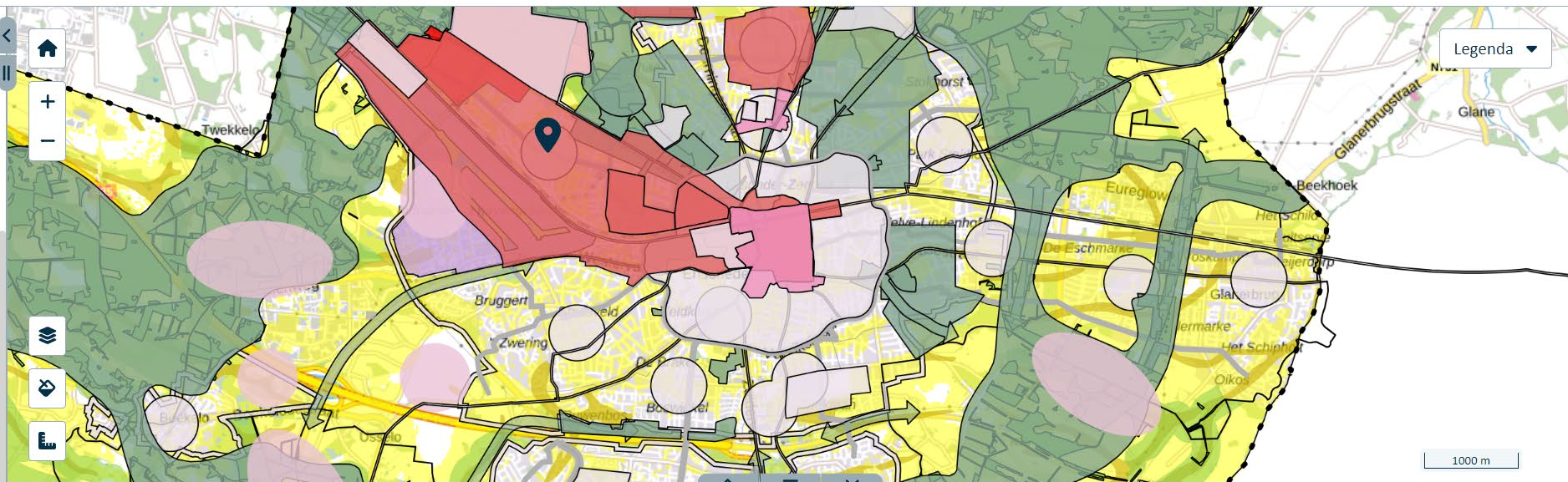
▼ ☒ Laag 4 Centrumstad - occupatielaag

☒ Inleiding

▼ ☒ Gebiedsontwikkeling groei Centrumstad

☒ Inleiding

☒ Spoorzone Hengelo - Enschede (SHE)

Beleid / Laag 2 Land-Goed Enschede - de waarden van Enschede / Structuren / Ontmoetingsplekken

Ontmoetingsplekken

Ontmoeten

Bij de Ontmoetingsplekken van onze gemeente (grote voorzieningencusters en winkelcentra) geven we meer ruimte aan groen en voetgangers. Tegelijkertijd proberen we (zorg)voorzieningen hier verder te clusteren en versterken we de woonfunctie door (kleinschalige) ontwikkelingen die passen bij de ontmoetingsplek. Tussen de [Bronpunten Deppenbroek](#) en [Wesselerbrink](#) en de ontmoetingsplekken onderling ontwikkelen we een [Stadslaan](#). Bij inwonergroei ontwikkelen we de beschikbaarheid van cultuur, ontmoetingsplekken, (sport- en spel) voorzieningen evenredig mee. Hierbij houden we onder andere rekening met normen voor geluidsoverlast en luchtkwaliteit.

Stadspark

Onze [Stadsparken](#) zijn niet alleen groene gebieden, maar bieden ook voorzieningen voor onze inwoners.

Singel

We investeren in de herkenbaarheid van de [Singel](#)

Bossen en landgoederen

Het landelijke gebied van de gemeente Enschede is gevarieerd en rijk aan natuur. Een gebied met houtwallen, met houtsingels, met bossen en met beken. Allemaal voorbeelden van bouwstenen van het landschap.

▼ ☒ Laag 1 Bron van leven - bodem en water

☒ inleiding

▼ ☒ Bodem en water

☒ Spontstad

☒ Beekdalen

☒ Groen-blauwe structuur buiten de stad

☒ Groen-blauwe structuur binnen de stad

▼ ☒ Laag 2 Land-Goed Enschede - de waarden van Enschede

☒ inleiding

▼ ☒ Beschermde gebieden

☒ Natuurnetwerk Nederland (NNN) verbinding

☒ Natura2000

▶ ☒ Generieke opgaven landelijk gebied

☒ Cultuurhistorische waarden

▼ ☒ Structuren

☒ Rondje Enschede

☒ Grens stad-land

☒ Wijkstraat

☒ Groene wig

☒ Parkzone

☒ Stadslaan

☒ Ontmoetingsplekken

☒ Stadspark

☒ Singel

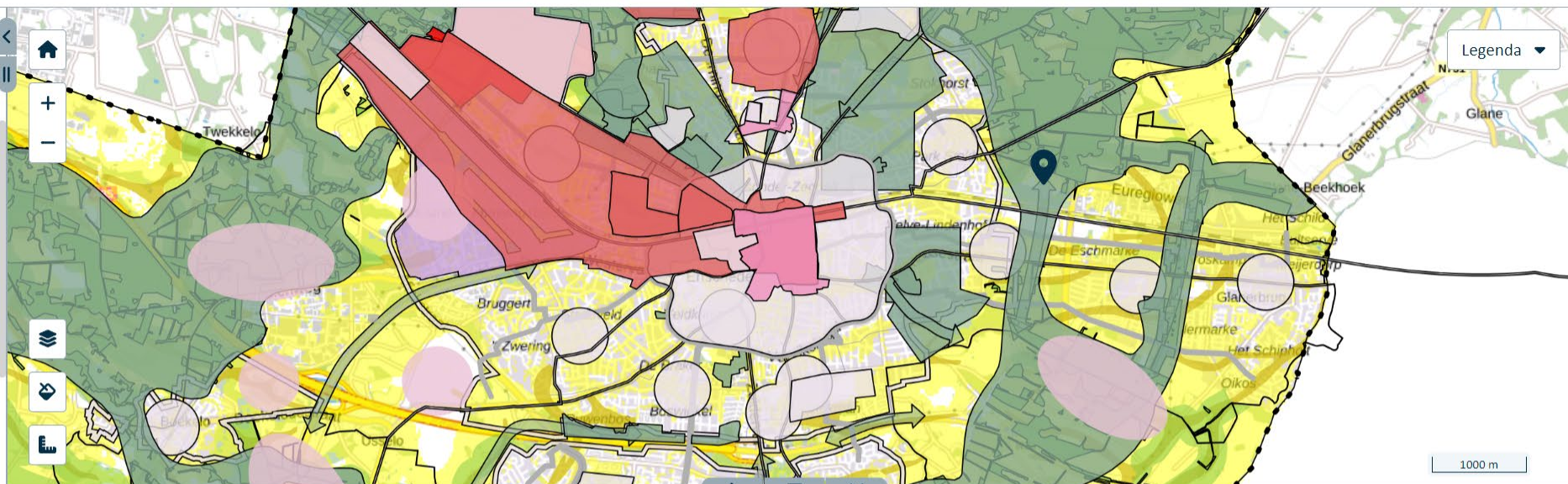
☒ Bossen en landgoederen

☒ Vergroenen binnensingelgebied

▼ ☒ Laag 3 Innovatief Enschede - Netwerken

☒ inleiding

▼ ☒ Agglomeratiekracht

[Beleid](#) / [Laag 1 Bron van leven - bodem en water](#) / [inleiding](#)

inleiding

Water is de bron van al het leven. Zonder water kunnen planten niet groeien en kunnen mensen en dieren niet overleven. Water is onmisbaar en lijkt vanzelfsprekend, maar het is ook steeds schaarser en kostbaarder. Dit thema gaat dus letterlijk over het fundament en de bron van ons bestaan: het bodemleven en de waterdynamiek in de ondergrond. Dat betekent dat we onze ruimtelijke opgaven aanpassen aan de natuurlijke systemen van bodem en water. En niet andersom.

Enschede ligt in een landschap op en aan de hoge stuwwal van Twente die door een opgestuwde ijsmassa is ontstaan. De stuwwal is de bron van talrijke kleine beken. Deze beken zijn nog steeds als beekdalen in de ondergrond aanwezig. Toch is het watersysteem boven de grond behoorlijk aangepast aan de stedelijke behoeften van de mens. In de stad is het oude bekensysteem daardoor bijna verdwenen. We brengen dat nu langzaam terug. De stuwwal bepaalt ook welke kant het water op stroomt. Ten oosten van de stuwwal stroomt het naar Duitsland en de Dinkel. Westelijk van de stuwwal is de weg langer en stroomt het water uiteindelijk in de Regge en Vecht. De grote klimaatveranderingen die wij verwachten zijn een grote uitdaging voor Twente en Enschede. Extreme neerslag, hitte en droogte vragen om een aanpassing in ons denken. We laten bodem en het watersysteem sturend zijn voor de komende ontwikkelingen. We werken aan een toekomstbestendig en robuust fundament voor onze gemeente gebaseerd op de essentiële geomorfologische omstandigheden.

FUNDAMENT VAN DE STAD - BRON VAN LEVEN

We kunnen het water het beste bewaren en vasthouden op de plek waar het de grond raakt. Verspreid kan het water infiltreren in de bodem. De zandbodem is op veel plekken geschikt om water te verzamelen en vast te houden, mits het water de tijd krijgt om de bodem in te zakken. Sterke vertraging van de afvoer van water naar beken of riolen is dan nodig. In de stad betekent dit aandacht voor bestrating, bodembewerking en omgang met het reliëf. Enschede ligt op een stuwwal. Wij houden rekening met de hoogteligging en ondergrond van Enschede. Daarom passen we onze ruimtelijke ontwikkeling aan op het natuurlijk systeem van bodem en water. Ook herstellen we beken en geven ruimte aan vergroenen en vernatten in het stedelijk gebied.

Bodem en water

VOORUITKIJKEN

Welke stukken komen er richting raad?

- Ontwerp-Omgevingsvisie
- Ontwerp-Omgevingseffectrapportage (als bijlage)
- Verantwoording Participatie (als bijlage)

Welk besluit vragen we u?

- Vrij geven voor ter inzage legging van de Ontwerp-Omgevingsvisie

BEELDVORMEN - > OORDEELSVORMEN

Heeft u nog iets nodig in de voorbereiding van het oordeelsvormende debat?

BEDANKT VOOR UW AANDACHT

Kijk op www.enschede.nl/omgevingsvisie

Meer weten?

Stuur dan een e-mail naar
omgevingsvisie@enschede.nl
f.werner@enschede.nl

ENSCHEDÉ